Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

8. märts 2017 *

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — ELTL artikli 107 lõige 1 — ELTL artikli 106 lõige 2 — Meetmed, mida Taani ametiasutused võtsid Taani avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni TV2/Danmark kasuks — Avaliku teenuse osutamisega kaasnevate kulude hüvitamine — Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks

Kohtuasjas C-660/15 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 8. detsembril 2015 esitatud apellatsioonkaebus,

Viasat Broadcasting UK Ltd, asukoht London (Ühendkuningriik), esindajad: advokaadid M. Honoré ja S. E. Kalsmose-Hjelmborg,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Grønfeldt, L. Flynn ja B. Stromsky, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

Taani Kuningriik, esindaja: C. Thorning, keda abistas advokaat R. Holdgaard,

TV2/Danmark A/S, asukoht Odense (Taani), esindaja: advokaat O. Koktvedgaard,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 10. novembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* * Kohtumenetluse keel. inglise.

on teinud järgmise

otsuse

1 Viasat Broadcasting UK Ltd (edaspidi „Viasat“) palub apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 24. septembri 2015. aasta otsus kohtuasjas Viasat Broadcasting UK *vs*. komisjon (T-125/12, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2015:687), millega jäeti rahuldamata tema hagi, mille ta esitas komisjoni 20. aprilli 2011. aasta otsuse 2011/839/EL peale (meetme C 2/03 kohta, mida Taani on võtnud ettevõtja TV2/Danmark kasuks (ELT 2011, L 340, lk 1, edaspidi „vaidlusalune otsus“)), millega Euroopa Komisjon tunnistas, et Taani Kuningriigi poolt TV2/Danmarki (edaspidi „TV2“) kasuks võetud teatavad meetmed on küll riigiabi, kuid otsustas siiski, et neid meetmeid tuleb pidada ELTL artikli 106 lõike 2 alusel siseturuga kokkusobivaks.

Vaidluse taust

2 Üldkohus kirjeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–17 välja vaidluse tausta, märkides järgmist:

„1. Arutusel oleva hagi ese on nõue tühistada osaliselt [vaidlusalune] otsus osas, milles [Taani Kuningriigi poolt TV2 kasuks võetud meetmed] tunnistatakse – olgugi et tegu on riigiabiga – siseturuga kokkusobivaks ELTL artikli 106 lõike 2 mõttes. Hagi esitas [Viasat], mis on Taani turul tegutsev ringhäälinguorganisatsioon ja Taani ringhäälinguorganisatsiooni TV2/Danmark A/S (edaspidi „TV2 A/S“) otsene konkurent.

2. TV2 A/S asutati selleks, et asendada alates 1. jaanuarist 2003 raamatupidamisarvestuse ja maksustamise mõttes sõltumatu riigiettevõte [TV2], mis asutati 1986. aastal 4. juuni 1986. aasta seadusega[, millega muudetakse ringhäälinguteenuse seadust (Lov n 335 om ændring af Lov om radio-og fjernsynsvirksomhed)]. TV2 A/S, nagu selle eelkäija TV2, on teine avalik-õiguslik telejaam Taanis pärast Danmarks Radiot (edaspidi „DR“).

3. Nagu varem TV2 ülesanne on ka TV2 AS-i ülesanne toota ja levitada üleriigilisi ja piirkondlikke televisiooniprogramme. Levitamine võib toimuda raadioseadmete, sealhulgas satelliit- või kaabelsüsteemide kaudu. TV2 AS-i nagu varem TV2 avalike teenuste osutamise kohustusi käsitlevad eeskirjad kehtestab Taani kultuuriminister.

4. Lisaks avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele tegutsevad Taani teleturul kaks kommertstelekanalit. Esiteks [Viasat] ja teiseks äriühingute SBS TV A/S ja SBS Danish Television Ltd (edaspidi „SBS“) ühendus.

5. TV2 asutati riigilaenu toel ning selle tegevust rahastati sarnaselt DR-ile kõikide Taani televaatajate makstavatest litsentsitasudest. Taani seadusandja otsustas siiski, et erinevalt DR-ist on TV2-l olemas ka võimalus saada tulu reklaamitegevusest.

6. Pärast seda kui äriühing SBS Broadcasting AS/TvDanmark, mis on teine Taani turul tegutsev kommertstelekanal, esitas 5. aprillil 2000 kaebuse, uuris Euroopa Ühenduste Komisjon TV2 rahastamissüsteemi oma 19. mai 2004. aasta otsuses 2004/217/EÜ meetmete kohta, mida Taani on võtnud [TV2] kasuks (ELT 2006, L 85, lk 1; parandus ELT 2006, L 368, lk 1; edaspidi „otsus TV2 I“). See otsus hõlmas ajavahemikku 1995–2002 ja käsitles järgmiseid meetmeid: litsentsitasud, ülekanded TV2 rahastamise fondist (Fonds TV2 ja Radiofonden), sihtotstarbelised summad, ettevõtte tulumaksu vabastus, TV2-le selle asutamisel antud laenude intressi- ja osamaksetest vabastamine, riigi garantii käibekapitalilaenudele ning TV2 poolt üleriigilise edastussageduse tasu maksmise soodustingimused (edaspidi kõik koos „asjaomased meetmed“).

Lõpuks, komisjoni uurimine puudutas ka TV2-le antud luba edastada võrkudes saateid kohalikel sagedustel ja kõikide ühisantennirajatiste omanike kohustust edastada TV2 avalik-õiguslikke saateid.

7. Asjaomaste meetmete uurimise lõpus leidis komisjon, et nende puhul on tegu riigiabiga EÜ artikli 87 lõike 1 (nüüd ELTL artikli 107 lõige 1) mõttes. Komisjoni järeldus asjaomaste meetmete kohta põhines hinnangul, mille kohaselt TV2 rahastamise kord, mille eesmärk oli avalike teenuste osutamise kulude hüvitamine, ei vastanud teisele ja neljandale tingimusele neljast tingimusest, mille Euroopa Kohus on kindlaks määranud 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuses Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg [(C-280/00, EU:C:2003:415, edaspidi „Altmarki tingimused“)].

8. Komisjon otsustas muu hulgas, et eespool viidatud abi, mida Taani Kuningriik andis aastatel 1995–2002 TV2-le, oli siseturuga kokkusobiv EÜ artikli 86 lõike 2 (nüüd ELTL artikli 106 lõike 2) mõttes, välja arvatud 628,2 miljoni Taani krooni (DKK) osas, mida komisjon käsitas ülemäärase hüvitisena (otsuse TV2 I põhjendus 163 ja artikkel 1). Seetõttu tegi ta Taani Kuningriigile kohustuseks nõuda nimetatud summa koos intressidega tagasi TV2 A/S-ilt (otsuse TV2 I artikkel 2), mis oli vahepeal asendanud TV2 (vt punkt 2 eespool).

9. Kuna otsuse TV2 I artiklis 2 märgitud abi tagasinõudmine tõi kaasa TV2 A/S-i maksejõuetuse, tegi Taani Kuningriik 23. juulil 2004 komisjonile saadetud kirjas teatavaks telejaama rekapitaliseerimise kava. Riigi poolt rahastatavate meetmete osas nägi see kava ette nii kapitali suurendamise 440 miljoni Taani krooni võrra kui ka 394 miljoni Taani krooni suuruse riigilaenu muutmise omakapitaliks. Komisjon leidis 6. oktoobri 2004. aasta otsuses K(2004) 3632 lõplik (riigiabi juhtum nr 313/2004), mis käsitleb TV2 A/S-i rekapitaliseerimist (ELT 2005, C 172, lk 3; edaspidi „rekapitaliseerimise otsus“), et TV2 A/S-i kasuks võetud kaks kõnesolevat meedet olid „vajalikud, et taastada kapital, mida TV2 [AS] vaja[s] pärast aktsiaseltsiks ümberkujundamist avalike teenuste osutamise eesmärgil“ (rekapitaliseerimise otsuse põhjendus 53). Seetõttu otsustas komisjon, et riigiabi komponendid, mis võivad olla seotud TV2 A/S-i rekapitaliseerimisega, on vastavalt EÜ artikli 86 lõikele 2 ühisturuga kokkusobivad (rekapitaliseerimise otsuse põhjendus 55).

10. Otsuse TV2 I peale esitati neli tühistamishagi: esiteks TV2 A/S-i (kohtuasi T-309/04) ja Taani Kuningriigi poolt (kohtuasi T-317/04) ja teiseks TV2 A/S-i konkurentide, ehk Viasati (kohtuasi T-329/04) ja SBS-i poolt (kohtuasi T-336/04).

11. 22. oktoobril 2008 tehtud otsusega kohtuasjas TV2/Danmark jt *vs.* komisjon [(T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457)] tühistas Üldkohus otsuse TV2 I. Üldkohus leidis oma [otsuse punktis 124], et komisjon järeldas õigesti, et TV2-le antud avaliku teenuse osutamise ülesanne vastas üldist majandushuvi esindavale ringhäälinguteenuse määratlusele […]. Üldkohus tuvastas siiski otsuses TV2 I mitmeid rikkumisi, mis lõpptulemusena tõid kaasa selle tühistamise.

12. Esiteks, analüüsides küsimust, kas otsuses TV2 I käsitletavad meetmed hõlmasid riiklikke vahendeid, tuvastas Üldkohus, et komisjon ei ole oma otsuses täitnud põhjendamiskohustust selles osas, mis puudutab 1995. ja 1996. aasta reklaamitulude *de facto* arvamist riigi vahendite hulka [(kohtuotsus, 22.10.2008, TV2/Danmark jt *vs.* komisjon, T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457, punktid 160–167)]. Teiseks, Üldkohus tuvastas, et komisjon, uurides küsimust, kas teine ja neljas Altmarki tingimus olid täidetud, ei põhinenud analüüsil, mis puudutab konkreetseid õiguslikke ja majanduslikke tingimusi, millest lähtudes TV2-le määratud litsentsitasu summa kindlaks määrati. Järelikult ei olnud otsuses TV2 I põhjendamiskohustust selles osas täidetud [(kohtuotsus, 22.10.2008, TV2/Danmark jt *vs.* komisjon, T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457, punktid 224–233]. Kolmandaks, Üldkohus tuvastas, et komisjoni järeldused, mis puudutavad abi kokkusobivuse hindamist EÜ artikli 86 lõikega 2 ja eelkõige ülemäärast hüvitist, olid samuti põhjendamata. Üldkohtu arvates selgitab põhjenduse puudumist asjaolu, et konkreetseid, nii õiguslikke kui ka majanduslikke tingimusi, millest lähtudes

TV2-le määratud litsentsitasu summa uurimisperioodil kindlaks määrati, ei uuritud põhjalikult [(kohtuotsus, 22.10.2008, TV2/Danmark jt *vs.* komisjon, T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457, punktid 192 ja 197–203)].

13. Rekapitaliseerimise otsuse peale esitati kaks tühistamishagi vastavalt SBS ja Viasati poolt. Üldkohus leidis kahes 24. septembril 2009 tehtud määruses, et võttes arvesse otsuse TV2 I tühistamist ja sellest otsusest tuleneva abi tagasinõudmise kohustuse ning rekapitaliseerimise otsuse esemeks olevate meetmete vahelist otsest seost, ei ole vaja eespool nimetatud kohtuasjades otsust teha [(kohtumäärused, 24.9.2009, SBS TV ja SBS Danish Television *vs.* komisjon, T-12/05, ei avaldata, EU:T:2009:357, ja Viasat Broadcasting UK *vs.* komisjon, T-16/05, ei avaldata, EU:T:2009:358)].

14. Pärast otsuse TV2 I tühistamist uuris komisjon veel kord asjaomaseid meetmeid. Selleks konsulteeris ta Taani Kuningriigiga ja TV2 A/S-iga ning sai lisaks märkusi kolmandatelt isikutelt.

15. Komisjon esitas asjaomaste meetmete uued uurimistulemused [vaidlusaluses] otsuses, mis on käesoleva hagi ese, ning […] TV2 A/S-i esitatud [teise] hagi [ese] [(kohtuasi TV2/Danmark *vs.* komisjon, T-674/11, EU:T:2015:684)], mille kohta teeb Üldkohus samuti tänasel kuupäeval otsuse.

16. Vaidlusalune otsus puudutab ajavahemikul 1995–2002 TV2 suhtes võetud meetmeid. Komisjon võttis oma analüüsis [arvesse ka] pärast otsust TV2 I […] 2004. aastal võetud rekapitaliseerimismeetmeid.

17. Komisjon jäi vaidlusaluses otsuses endiselt seisukohale, et TV2-le võimaldatud asjaomaseid meetmeid tuleb käsitada riigiabina ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 153). Kõigepealt leidis ta, et 1995. ja 1996. aasta reklaamitulude näol on tegemist riigi vahenditega ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 90) ning seejärel, valikulise eelise kontrollimisel leidis ta, et asjaomased meetmed ei vasta teisele ja neljandale Altmarki tingimusele ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 153). Seevastu, olgugi et otsuses TV2 I oli tema hinnangul 628,2 miljoni Taani krooni puhul tegemist ülemäärase hüvitisega, mis on EÜ artikli 86 lõikega 2 kokkusobimatu, leidis ta [vaidlusaluses] otsuses, et see summa oli TV2 AS-ile eraldatud omakapitali reserv ([vaidlusaluse] otsuse põhjendus 233). [Vaidlusaluse] otsuse resolutsioonis märkis komisjon järgmist:

„*Artikkel 1*

Meetmed, mida Taani on võtnud [TV2] kasuks aastatel 1995–2002 litsentsitasudena ja teiste käesolevas otsuses kirjeldatud meetmetena, on siseturuga kokkusobivad [ELTL] artikli 106 lõike 2 tähenduses“.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

3 Viasat esitas vaidlusaluse otsuse osaliseks tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 14. märtsil 2012.

4 Viasat palus tunnistada TV2-le antud abi siseturuga kokkusobimatuks, põhjendades seda kahe väitega. Esimese väite kohaselt on komisjon rikkunud õigusnormi, kuna ta ei võtnud ELTL artikli 106 lõike 2 alusel asjaomaste meetmete siseturuga kokkusobivuse hindamisel arvesse teist ja neljandat Altmarki tingimust. Teise väite kohaselt ei ole komisjon täitnud põhjendamiskohustust, kuna ta leidis põhjuseid selgitamata, et ELTL artikli 106 lõige 2 on antud asjas kohaldatav, olgugi et teine ja neljas Altmarki tingimus ei olnud täidetud.

5 Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuses, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud osas, milles taotleti vaidlusaluse otsuse tühistamist selles osas, milles komisjon leidis, et 1995. ja 1996. aasta reklaamitulud, mis kanti TV2 fondi kaudu üle TV2-le, kujutasid endast riigiabi, ning jättis hagi ülejäänud osas rahuldamata.

6 Üldkohus tühistas TV2 hagi alusel 24. septembri 2015. aasta otsusega TV2/Danmark *vs*. komisjon (T-674/11, EU:T:2015:684) vaidlusaluse otsuse osas, milles TV2 1995. ja 1996. aasta reklaamitulud kvalifitseeriti riigiabiks.

Poolte nõuded

7 Viasat palub Euroopa Kohtul:

— esimese võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles hagi jäeti rahuldamata, ja tühistada vaidlusalune otsus ning mõista kohtukulud nii Üldkohtus kui Euroopa Kohtus välja komisjonilt ja

— teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus, saata asi tagasi Üldkohtusse ja otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.

8 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

— mõista mõlema astme kohtukulud välja Viasatilt.

9 Taani Kuningriik palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

10 TV2 A/S palub Euroopa Kohtul:

— esimese võimalusena jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;

— teise võimalusena jätta vaidlustatud kohtuotsuse ja vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima, ja

— mõista kohtukulud välja Viasatilt.

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

11 Pärast kohtujuristi ettepaneku ärakuulamist esitas Viasat 3. jaanuaril 2017 Euroopa Kohtule taotluse menetluse suulise osa uuendamiseks. Viasat märgib oma taotluse põhjendamiseks, et kohtujuristi ettepanekus on mõningaid tema väiteid moonutatud ning tõstatatud eraldiseisvaid väiteid, mille üle pooled ei ole vaielnud.

12 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 83 kohaselt võib viimane igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaielnud.

13 Samas ei ole Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas ja kodukorras pooltele ette nähtud võimalust esitada kohtujuristi ettepanekule vastuseks seisukohti (vt kohtuotsus, 4.9.2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

14 Selle kohta tuleneb ELTL artikli 252 teisest lõigust, et kohtujuristil on ülesanne teha avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis nõuavad tema osalust, kusjuures on selge, et kohtujuristi ettepanek ega selle põhistus ei ole Euroopa Kohtule siduvad. Seetõttu ei ole see, et pool ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga – olenemata sellest, mis küsimust selles analüüsiti –, iseenesest põhjus, mis õigustaks menetluse suulise osa uuendamist (vt kohtuotsus 21.12.2016, nõukogu *vs*. Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, punktid 60 ja 61 ning seal viidatud kohtupraktika).

15 Seetõttu leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on olemas kogu vajalik teave asja lahendamiseks ning et kogu see teave on tema menetluses läbi vaieldud.

16 Eeltoodud kaalutlusi arvestades leiab Euroopa Kohus, et menetluse suulise osa uuendamiseks ei ole alust.

Apellatsioonkaebus

Esimene väide, mille kohaselt on rikutud ELTL artikli 106 lõiget 2

Poolte argumendid

17 Viasat heidab oma esimeses väites Üldkohtule ette, et viimane on rikkunud õigusnormi, kuna leidis, et asjaomaste meetmete proportsionaalsuse hindamise raames ELTL artikli 106 lõikes 2 sätestatud nõuete põhjal – eelkõige nende nõuete põhjal, mille kohaselt esiteks peab asutamislepingu sätete kohaldamine takistama määratud ülesande täitmist ja teiseks ei või selle ülesande teostamine kahjustada kaubanduse arengut määral, mis oleks vastuolus Euroopa Liidu huvidega – ei võtnud komisjon arvesse asjaolu, et need meetmed ei vastanud teisele ja neljandale Altmarki tingimusele. Nende tingimuste kohaselt peavad hüvitise arvutamise aluseks olevad näitajad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud ning hüvitis peab olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega ja hästi korraldatud juhtimisega ettevõtja oleks selle ülesande täitmiseks kandnud.

18 Viasat väidab, et ELTL artikli 106 lõike 2 sõnastusest nähtub, et nõuet, mille kohaselt asutamislepingu vastavate eeskirjade, eriti konkurentsieeskirjade kohaldamine, peab takistama määratud ülesande täitmist, tuleb tõlgendada nii, et see viitab teistele asutamislepingu sätetele. Nii tuleb riigiabi kokkusobivuse hindamisel ELTL artikli 106 lõike 2 põhjal analüüsida eelnevalt teisi sätteid. Seega oleks Viasati sõnul käesoleva asja raames tulnud kontrollida, kas mõni Altmarki tingimus takistas TV2-le määratud avaliku teenuse osutamise ülesande täitmist või mitte. Kui selline analüüs oleks tehtud, oleks komisjon järeldanud, et TV2 suhtes teisele ja neljandale Altmarki tingimusele vastavate meetmete võtmine ei takistanud selle üleande täitmist.

19 Lisaks, tagamaks, et täidetaks nõudeid, mille kohaselt pidi kõnealuse ülesande täitmine olema takistatud ning kaubanduse arengut ei tohi olla kahjustatud määral, mis on liidu huvidega vastuolus, oleks komisjon pidanud paluma Taani Kuningriigil tõendada, et teisele ja neljandale Altmarki tingimusele vastamine oleks takistanud TV2-le määratud üldist majandushuvi esindava ülesande täitmist.

20 Komisjon, Taani Kuningriik ja TV2 A/S leiavad, et see väide on alusetu.

Euroopa Kohtu hinnang

21 Viasat leiab oma esimeses väites, et Üldkohus on rikkunud õigusnormi, kui otsustas, et komisjon ei olnud kohustatud ELTL artikli 106 lõike 2 kohase hindamise raames võtma arvesse teist ja neljandat Altmarki tingimust, et kontrollida, kas nende tingimuste täitmine oleks takistanud TV2-l talle määratud ülesande täitmist.

22 Siinkohal tuleb meenutada, et selleks, et riikliku meetme saaks kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab esiteks olema tegemist riigi sekkumisega või abi andmisega riigi ressurssidest, teiseks peab sekkumine kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust, kolmandaks peab see andma abisaajale valikulise eelise ja neljandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (vt selle kohta kohtuotsus, 2.9.2010, komisjon *vs.* Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Kuna need tingimused on kumulatiivsed, siis ei saa riiklikku meedet kvalifitseerida riigiabiks, kui üks tingimustest ei ole täidetud. Kui aga kõik tingimused on täidetud, on meetme puhul tegemist riigiabiga ja seetõttu – kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti – on see siseturuga kokkusobimatu.

24 Mis puudutab meetme riigiabiks kvalifitseerimise kolmandat kriteeriumi, siis vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale loetakse riigiabiks selline sekkumine, mis oma vormist sõltumata võib otseselt või kaudselt soodustada ettevõtjaid või mida tuleb pidada majanduslikuks eeliseks, mida kasusaajast ettevõtja tavalistes turutingimustes ei oleks saanud (vt eelkõige kohtuotsus, 30.6.2016, Belgia *vs.* komisjon, C-270/15 P, EU:C:2016:489, punkt 34).

25 Euroopa Kohus on siiski täpsustanud, et riigi sekkumine ei kuulu ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, kui see on käsitletav hüvitisena, mis on tasu teenuse eest, mida abi saanud ettevõtjad osutasid avaliku teenindamise kohustuse täitmisel, mistõttu ei saa need ettevõtjad tegelikult rahalist soodustust ja see sekkumine ei anna nendele ettevõtjatele paremat konkurentsipositsiooni, võrreldes nendega konkureerivate ettevõtjatega (vt kohtuotsus, 24.7.2003, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, punkt 87).

26 Vastavalt 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) punktidele 88–93, peab selleks, et niisugust sekkumist ei saaks kvalifitseerida riigiabiks, olema täidetud teatud tingimused. Esiteks peab abi saav ettevõtja olema reaalselt vastutav avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ja see kohustus peab olema täpselt määratletud. Teiseks, hüvitise arvutamise aluseks olevad parameetrid peavad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud. Kolmandaks, hüvitis ei tohi olla suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks. Neljandaks peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjassepuutuva avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate vahenditega varustatud ettevõtja oleks nende kohustuste täitmiseks kandnud.

27 Juhul, kui eelmises punktis nimetatud tingimused ei ole täidetud, annab kõnesolev riiklik meede sellele ettevõtjale valikulise eelise ja kui ühtlasi teised ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumid on täidetud, kujutab see meede endast siseturuga põhimõtteliselt kokkusobimatut riigiabi.

28 ELTL artikli 106 lõikes 2 on sätestatud, et ettevõtjad, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine, alluvad aluslepingu eeskirjadele, eriti konkurentsieeskirjadele niivõrd, kuivõrd nimetatud eeskirjade kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nendele määratud eriülesannete täitmist ning et kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus liidu huvidega.

29 Nagu nähtub kohtupraktikast, näitab ELTL artikli 106 lõike 2 sõnastus, et erandid asutamislepingu eeskirjadest on lubatud vaid juhul, kui need on vajalikud üldist majandushuvi esindava teenuse osutamise eest vastutavale ettevõtjale määratud eriülesande täitmiseks (vt selle kohta kohtuotsused, 23.10.1997, komisjon *vs*. Prantsusmaa, C-159/94, EU:C:1997:501, punkt 54, ja 28.2.2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, EU:C:2013:127, punkt 106).

30 Selle kohta tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et finantstasakaalu või majandusliku elujõulisuse ohus olemine ei ole vajalik ettevõtja puhul, kelle ülesanne on üldist majandushuvi esindava teenuse osutamine. Piisab, kui vaidlusaluste õiguste puudumisel ei oleks ettevõtjal võimalik talle usaldatud eriülesandeid täita või kui selliste õiguste säilitamine on vajalik, et võimaldada õiguste omajal täita talle pandud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamise ülesandeid majanduslikult vastuvõetavatel tingimustel (vt kohtuotsus, 15.11.2007, International Mail Spain, C-162/06, EU:C:2007:681, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Lubades teatud tingimustel erandeid asutamislepingu üldeeskirjadest, püüab ELTL artikli 106 lõige 2 kokku sobitada liikmesriikide huvi kasutada teatavaid, eeskätt avaliku sektori ettevõtjaid majandus- või rahanduspoliitika teostamiseks, liidu huviga tagada konkurentsieeskirjade järgimine ning säilitada siseturu ühtsus (vt selle kohta kohtuotsused, 23.10.1997, komisjon *vs*. Prantsusmaa, C-159/94, EU:C:1997:501, punkt 55).

32 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 21, leiab Viasat, et komisjon oli kohustatud ELTL artikli 106 lõike 2 kohase hindamise raames kontrollima, kas teise ja neljanda Altmarki tingimusele vastamine oleks takistanud TV2-l talle määratud ülesande täitmist.

33 Sellega seoses tuleb märkida, et vastupidi hageja väidetule ei ole komisjonil meetme analüüsimiseks ELTL artikli 106 lõike 2 põhjal vaja analüüsida, kas kohtuotsuses Altmark kehtestatud tingimused, eelkõige teine ja neljas tingimus, olid täidetud.

34 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 63 otsustas, peab viidatud kohtupraktikas kehtestatud tingimustele vastamise kontrollimine toimuma eelnevalt, st samal ajal, kui analüüsitakse küsimust, kas kõnealused meetmed tuleb kvalifitseerida riigiabiks. See küsimus eelneb tõepoolest küsimusele, mille sisuks on vajaduse korral kontrollida, kas kokkusobimatu abi on siiski vajalik asjaomase meetmega kasu saanud isikule antud ülesande täitmiseks vastavalt ELTL artikli 106 lõikele 2.

35 Seevastu ei ole kohtuotsuses Altmark kehtestatud tingimusi vaja enam kohaldada siis, kui komisjon esmalt tuvastab, et meede tuleks kvalifitseerida riigiabiks, eelkõige selles osas, et ettevõtja ei vasta võrdluskriteeriumile ettevõtjaga, kes on keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjassepuutuva avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate vahenditega varustatud, ja seejärel analüüsib, kas see abi võiks olla ELTL artikli 106 lõike 2 kohaselt põhjendatud.

36 Viimati nimetatud sätet, mida täpsustas protokoll (nr 26) üldist huvi esindavate teenuste kohta (ELT 2010, C 83, lk 308), ning antud juhtumi valdkonna puhul protokoll (nr 29) avalik-õigusliku ringhäälingusüsteemi kohta liikmesriikides (ELT 2010, C 83, lk 312), ei saa tõlgendada eraldi üksnes selle sõnastusest lähtudes, ilma et võetaks arvesse nimetatud protokollidega sisse viidud täpsustusi.

37 Käesoleva kohtuotsuse punktis 35 toodud järeldust toetab – nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 43 märkis – protokolli nr 29 sõnastus, milles on öeldud, et „asutamislepingu sätted ei piira liikmesriikide pädevust rahastada avalik-õiguslikku ringhäälingut niivõrd, kuivõrd need summad määratakse ringhäälinguorganisatsioonide avaliku teenuse osutamiseks, nagu selle teeb ülesandeks, määratleb ja korraldab iga liikmesriik, ja niivõrd, kuivõrd selline rahastamine ei mõjuta kaubandustingimusi ega konkurentsi liidus määral, mis oleks vastuolus üldiste huvidega, kusjuures arvesse võetakse avaliku teenuse osutamist.“

38 Eelnevaid kaalutlusi arvestades ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuses, et ELTL artikli 106 lõige 2 ei kohusta komisjoni võtma arvesse teist ja neljandat Altmarki tingimust, et otsustada, kas riigiabi on siseturuga selle sätte alusel kokkusobiv.

39 Esimene väide tuleb seega põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide, et on rikutud ELTL artiklit 296

Poolte argumendid

40 Viasat kritiseerib oma teises väites vaidlustatud kohtuotsuse punkte 103 ja 104, kuna leiab, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui lükkas tagasi tema tühistamisväite, mis põhineb asjaolul, et komisjon on rikkunud vaidlusaluses otsuses ELTL artiklist 296 tulenevat põhjendamiskohustust.

41 Lisaks heidab Viasat Üldkohtule ette, et viimane ei vastanud väidetele, mille ta esitas esimeses kohtuastmes esitatud hagis.

42 Komisjon leiab, et teine väide on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

43 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et ELTL artiklis 296 nõutud põhjendamine peab vastama asjaomase õigusakti laadile ning kajastama selgelt ja ühemõtteliselt akti autoriks olnud institutsiooni kaalutlusi, võimaldamaks huvitatud isikutel võetud meetme põhjendustega tutvuda ja pädeval kohtul kontrolli teostada (kohtuotsus, 29.9.2011, Elf Aquitaine *vs*. komisjon, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Siinkohal tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 103 lükkas Üldkohus tagasi väite, mis puudutas vaidlusaluse otsuse põhjenduse puudumist, märkides, et „asjaolu, et vaidlustatud otsuses ei ole märgitud teise ja neljanda Altmarki tingimuse rolli asjaomaste meetmete siseturuga kokkusobivuse hindamisel, ei ole põhjustatud komisjoni väärast arutluskäigust või [vaidlusaluse] otsuse põhjenduse puudumisest, vaid sellest, et otsus kohaldab teistsugust analüütilist raamistikku, mis ei ole [Viasati] suhtes soosiv“.

45 Nagu Viasat ise möönab, oleks vaidlusalune otsus piisavalt põhjendamata alles siis, kui komisjonil oleks tulnud kohaldada analüütilist raamistikku, mis Viasati sõnul tuleneb ELTL artikli 106 lõikest 2.

46 Käesoleva kohtuotsuse punktist 37 nähtub, et ELTL artikli 106 lõike 2 järgi ei olnud komisjon kohustatud võtma arvesse teist ja neljandat Altmarki tingimust, et otsustada, kas riigiabi on selle sätte alusel siseturuga kokkusobiv. Järelikult ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui leidis, et vaidlusalune otsus oli piisavalt põhjendatud.

47 Lisaks, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 58, ei ole väidet, mis puudutab esimeses kohtuastmes esitatud väidetele vastamata jätmist, igal juhul piisavalt selgitatud, et teistel menetlusosalistel oleks võimalik sellele vastata või Euroopa Kohtul selle suhtes seisukoht kujundada. Järelikult on see vastuvõetamatu.

48 Seetõttu tuleb apellatsioonkaebuse teine väide osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

49 Kõigist eelnenud kaalutlustest lähtudes tuleb apellatsioonkaebus jätta tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

50 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

51 Kuna komisjon ja TV2 A/S on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Viasat on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

52 Kodukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt, mis kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel on samuti kohaldatav apellatsioonimenetluse suhtes, kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.

53 Taani Kuningriik kui menetlusse astuja Üldkohtus ja Euroopa Kohtus kannab ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista komisjoni ja TV2/Danmark A/S-i kohtukulud välja Viasat Broadcasting UK Ltd-lt.

3. Jätta Taani Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda.

Allkirjad